

College van Gedeputeerde Staten
Statenvoorstel

DATUM	16 juli 2019	NUMMER PS	PS2019MM02
DOMEIN	LFO	COMMISSIE	Milieu en Mobiliteit
STELLER	Roelof Mulder	DOORKIESNUMMER	2955
DOCUMENTNUMMER	81F49259	PORTEFEUILLEHOUDER	van Essen

Titel: Rol en inzet van de provincie Utrecht in de Regionale Energiestrategieën (RES)

Inhoudsopgave

Ontwerpbesluit	pag. 8
Toelichting	pag. 10

Bijlage(n): 1. Startnotitie RES regio Foodvalley; 2. Startnotitie RES regio U16

Aan Provinciale Staten,

Inleiding

In oktober 2019 wordt naar verwachting het Nationaal Klimaatakkoord gesloten. Dit is de Nederlandse uitwerking van de internationale klimaatafspraken van Parijs (2015). Veel van de afspraken zullen in de regio moeten worden waargemaakt. Rijk, provincies, gemeenten en waterschappen streven gezamenlijk de doelstelling na om te komen tot 49% CO₂-reductie in 2030 ten opzichte van 1990. Een goede samenwerking tussen deze verschillende partijen is daarbij cruciaal. Ze vullen elkaar aan op expertise, uitvoeringscapaciteit, kennis, (wettelijke) bevoegdheden en verantwoordelijkheden.

Om invulling te geven aan de (inter)nationale doelen en afspraken is regionaal maatwerk nodig. Dit geldt in het bijzonder voor de ruimtelijke inpassing van hernieuwbare opwek, opslag en de infrastructuur voor warmte en elektriciteit. Het vraagt om een nieuwe vorm van samenwerken tussen overheden en maatschappelijke partners. Hiertoe hebben Rijk, IPO, VNG en UvW in het Interbestuurlijk Programma (IBP, februari 2018) afgesproken een meerjarige programmatische nationale aanpak met landsdekkende Regionale Energiestrategieën (RES) uit te werken. Dit is ook te lezen in de tekst van het Nationaal Klimaatakkoord. In beide stukken is eveneens te lezen dat besluitvorming over deze strategieën plaatsvindt via het omgevingsbeleid van gemeenten, provincies en Rijk en het via het beleid van de Waterschappen. Concreet betekent dit dat u op een later moment om een besluit zal worden gevraagd om de keuzes die voortkomen uit de RES te waarborgen in de provinciale omgevingsvisie- en verordening. De energietransitie wordt eveneens meegenomen aan de voorkant in het RO-proces van de provinciale omgevingsvisie (POVI) en -verordening dat nu loopt. De finale besluitvorming over zowel de POVI/omgevingsverordening als de RES ligt bij u; het is dan ook raadzaam deze twee trajecten tijdig op elkaar af te stemmen.

De scope van de RES zijn de tafels Elektriciteit en Gebouwde Omgeving uit het Nationaal Klimaatakkoord (de RES heeft daarmee geen betrekking op de tafels Mobiliteit, Industrie en Landbouw en Landgebruik). In Nederland hebben zich 30 regio's gevormd die een RES maken. In de provincie Utrecht liggen drie van deze regio's: regio Amersfoort, regio U16 en een deel van regio Foodvalley (het andere deel ligt in Gelderland). Voor deze drie regio's zijn afgelopen voorjaar startnotities geschreven, waarvan wij u er hier twee voorleggen (zie bijlagen). De startnotitie van regio Amersfoort is nog niet af en bieden wij u op een later moment aan.

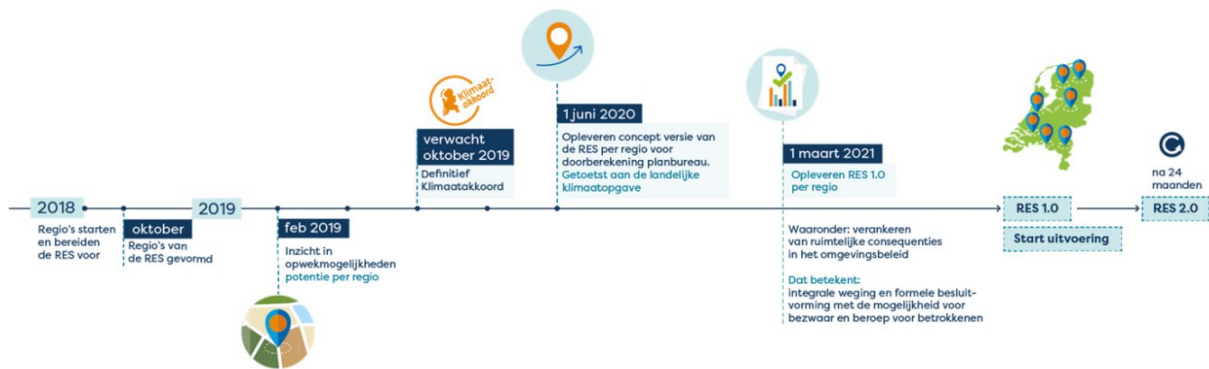
Bij de ontwikkeling van de RES'en werken overheden met netbeheerders en maatschappelijke stakeholders regionaal gedragen keuzes uit voor de opwekking van duurzame elektriciteit, de warmtetransitie in de gebouwde omgeving en de daarvoor benodigde opslag- en energie-infrastructuur. Uitgangsprincipe dat procesparticipatie bij de ontwikkeling van de RES leidt tot kwalitatief beter onderbouwde keuzes en besluiten, en op die manier bijdraagt aan een succesvolle uitvoering. In de startnotities beschrijven de regio's hoe zij dit proces met georganiseerde stakeholders en inwoners in willen gaan richten.

De Rijksoverheid heeft een berekening gemaakt waaruit blijkt dat er ten minste 84 TWh duurzame energie nodig is om 49% CO₂ reductie te bereiken in 2030.¹ De opgave aan op te wekken duurzame elektriciteit kan later nog naar boven worden bijgesteld als dat nodig blijkt doordat de klimaattafels Mobiliteit, Industrie en/of Gebouwde Omgeving maatregelen doorvoeren die leiden tot (verdere) elektrificering van het energieverbruik. De ambitie is om van de 84 TWh, 49 TWh aan wind op zee te realiseren. Dit betekent dat er daarnaast tot 2030 nog 35 TWh aan duurzame energie op land gerealiseerd zal moeten worden. Deze 35 TWh krijgen de RES-regio's daarom gezamenlijk mee als taakstelling. Het Rijk geeft daarbij mee dat de elektriciteitsopgave van 35 TWh dient te worden gerealiseerd met bewezen technieken: windmolens, zonnenvelden of -daken > 15 kWp. Indien de 30 RES'en samen niet optellen tot deze 35 TWh aan grootschalige opwek, kan het Rijk hierop terugkomen. Kleinschalig zon op dak wordt daarbij in principe niet mee gerekend. In de startnotitie van RES regio U16 is een voorgenomen 'ondergrens' van 1 TWh grootschalige opwek opgenomen voor de regio U16.

Naast deze strategie voor duurzame elektriciteit dient de RES ook een strategie voor duurzame warmte te bevatten. Deze Regionale Strategie Warmte beschrijft de (ruimtelijke) beschikbaarheid van duurzame warmtebronnen, de totale warmtevraag in de regio en beschrijft de bestaande en geplande infrastructuur voor de warmte om te komen tot afwegingskaders en afspraken ten aanzien van de verdeling van duurzame warmtebronnen in de regio. De Regionale Strategie Warmte is ondersteunend aan de warmteplannen en transitievisies die door de gemeenten worden opgesteld.

De planning rond de RES gaat lopen vanaf het moment dat het Nationaal Klimaatakkoord wordt getekend. Naar verwachting is dit in oktober 2019. Op 1 juni 2020 wordt vervolgens van de RES regio's verwacht dat zij een concept RES indienen bij het Rijk. Deze wordt vervolgens doorgerekend door het Planbureau voor de Leefomgeving. Op 1 maart 2021 dient vervolgens de (definitieve) RES 1.0 te worden opgeleverd. Het RES traject kent een doorlooptijd tot 2030 en zal in een cyclus van minimaal 2 jaar worden geactualiseerd. Ontwikkelingen ten aanzien van warmtebronnen en locatiekeuzes voor hernieuwbare opwek zullen moeten worden doorgevoerd in de RES en hier zal ook besluitvorming over plaatsvinden. Dit betekent dat er ook een RES 2.0, RES 3.0 etc. aan u zullen worden voorgelegd in de periode tot en met het jaar 2030.

¹ <https://www.klimaatakkoord.nl/klimaatakkoord/documenten/publicaties/2019/06/28/klimaatakkoord>, pag. 158



Figuur 1: Planning Regionale Energiestrategieën (RES)

De provincie heeft bij uitstek een belangrijke rol te vervullen in de RES en het is daarmee één van de belangrijkste inspanningen die in het nieuwe programmaplan Energietransitie wordt opgenomen (het programmaplan, als uitwerking van de ambities in de coalitieakkoord, wordt eind 2019 aan u aangeboden ter vaststelling). Enerzijds is de provincie bevoegd gezag over sommige vormen van duurzame energie-opwek, bijvoorbeeld windenergie > 5 MW. Anderzijds heeft de provincie een belangrijke taak om af te wegen waar de benodigde opwek van duurzame energie planologisch kan worden toegestaan, rekening houdend met andere grote opgaven als woningbouw, mobiliteit etc. en met oog voor Utrechtse kernkwaliteiten. Veel aspecten van de RES raken (wettelijke) taken en verantwoordelijkheden van de provincie.

In het Nationaal Klimaatakkoord is te lezen dat de RES dient te worden geborgd in het omgevingsbeleid van de provincie: “De RES leidt tot besluitvorming door gemeenten en provincies over de manier waarop de doelstellingen voor hernieuwbare elektriciteitsopwekking voor 2030 op land bovenop de afspraken van het Energieakkoord het beste gerealiseerd kunnen worden. Het gaat dan om ruimtelijke aspecten die de basis vormen voor de borging in het omgevingsbeleid op provinciaal en gemeentelijk niveau.”² De finale besluitvorming over de POVI en de omgevingsverordening ligt eveneens bij u; het is dan ook raadzaam tijdig de afstemming tussen RES en POVI te waarborgen. Door de startnotities vast te stellen kunt u uw commitment uitspreken om deze in te zetten en samen met gemeenten, waterschappen en maatschappelijke partners te komen tot een regionale invulling van (internationale) doelen en afspraken op het gebied van klimaat en energie.

Voorgeschiedenis

In 2016 is de agenda ‘Een klimaat voor energietransitie’ vastgesteld. Hierin wordt onder andere de ambitie uitgesproken om als provincie in 2040 energieneutraal te zijn. De gezamenlijke afspraak van de verschillende overheden om tot Regionale Energiestrategieën te gaan komen dateert uit 2018. In het programma Energietransitie 2016-2019 zijn daarom geen middelen voor de RES begroot. De RES kan een belangrijke bijdrage leveren aan de realisatie van de doelstelling om als provincie in 2040 energieneutraal te zijn.

Essentie / samenvatting

Samengevat is een RES een instrument om met maatschappelijke betrokkenheid te komen tot regionale keuzes voor de opwekking van duurzame elektriciteit, de warmtetransitie in de gebouwde omgeving en de daarvoor benodigde opslag- en energie-infrastructuur. De RES is ook een manier om de samenwerking tussen alle

² <https://www.klimaatakkoord.nl/klimaatakkoord/documenten/publicaties/2019/06/28/klimaatakkoord>, pag. 163

regionale partijen (overheden en maatschappelijke organisaties) te organiseren in voorbereiding op concrete projecten die voortkomen uit de RES. Tot slot is de RES een product waarin staat beschreven welke strategie de RES-regio hanteert om lokale/regionale energiedoelstellingen te bepalen en te behalen. De RES heeft een horizon van 2030 met een doorkijk naar 2050.

De provincie heeft bij uitstek een belangrijke rol te vervullen in de RES. Enerzijds is de provincie bevoegd gezag over bepaalde vormen van duurzame energie-opwek, bijvoorbeeld windenergie > 5 MW. Anderzijds heeft de provincie een belangrijke taak om af te wegen waar de benodigde opwek van duurzame energie planologisch kan worden toegestaan, rekening houdend met andere grote opgaven als woningbouw, mobiliteit etc. en met oog voor Utrechtse kernkwaliteiten. Veel aspecten van de RES raken daarmee (wettelijke) taken en verantwoordelijkheden van de provincie, en de provinciale organisatie beschikt daardoor over veel kennis en expertise om tot goede ruimtelijke afwegingen te komen. Door de startnotities vast te stellen kunt u uw commitment uitspreken om samen met gemeenten, waterschappen en maatschappelijke partners te komen tot een regionale invulling van (internationale) doelen en afspraken op het gebied van klimaat en energie.

In het Nationaal Klimaatakkoord is daarnaast te lezen dat de RES dient te worden geborgd in het omgevingsbeleid van de provincie. De finale besluitvorming over zowel de POVI/omgevingsverordening als de RES ligt bij u. Om de RES'en mogelijk te maken is het raadzaam om in de provinciale omgevingsverordening kaders op te nemen die uitnodigen, om onder zorgvuldig afgewogen omstandigheden, (met andere grote opgaven als woningbouw, mobiliteit etc. en met oog voor de Utrechtse kwaliteiten) duurzame energie op te wekken binnen de provinciegrens. Om in 2040 als provincie energieneutraal te worden, dienen deze kaders het planologisch toe te staan om minimaal een opgesteld vermogen aan o.a. zonne- en windenergie te realiseren, gelijk aan de vraag naar energie binnen de provincie. Samen met gemeenten, waterschappen, maatschappelijke partijen en inwoners kan de provincie in RES-verband tot concrete locaties komen. Van belang is u te realiseren dat er eind dit jaar al een concept Ontwerp van de Omgevingsvisie – en verordening gereed is die vanaf april als ontwerp ter visie gaat. Hierin wordt zo goed als mogelijk afgestemd met de (eerste) resultaten van de RES'en en de behoefte aan borging daarvan. Het voortgaande RES proces met gemeenten, waterschappen, maatschappelijk partijen en inwoners kan ertoe leiden dat er in het najaar van 2020 een bijstelling hiervan nodig is. Indien dit gebeurt, zal dit meegenomen worden in de Nota van Beantwoording die naar aanleiding van de tervisielegging van de Omgevingsvisie en -verordening opgesteld wordt. Mocht er uit het proces om te komen tot de definitieve RES 1.0 (deadline maart 2021) aanleiding ontstaan om het provinciaal ruimtelijk beleid op het gebied van duurzame energie te herzien, dan wordt dit aan u voorgelegd en kunt u daar wederom het finale besluit over nemen.

Meetbaar / beoogd beleidseffect

Met de voorgestelde ondersteuning en betrokkenheid voldoet de provincie aan de afspraak tussen Rijk, IPO, VNG en UvW dat de RES'en een gezamenlijke inspanning zijn van gemeenten, provincies en waterschappen. Door haar mensen en middelen in te zetten kan de provincie bijdragen aan een tijdige en hoogwaardige oplevering van de RES'en.

Met het vaststellen van de startnotities:

- geven Provinciale Staten de betrokken gremia de bestuurlijke opdracht om te komen tot respectievelijk een RES Foodvalley en een RES U16;
- bevestigen zij de deelname van de provincie in de betreffende RES;
- en spreken de intentie uit om te zijner tijd de maatregelen uit de RES te borgen in het eigen omgevingsbeleid.

Wettelijke grondslag

Artikel 158 Provinciewet.

De nog vast te stellen Omgevingswet zal per 2021 de wettelijke grondslag bieden voor de provinciale omgevingsvisie. In deze omgevingsvisie zullen de uitkomsten van een RES worden geborgd. Vooruitlopend op de omgevingswet geldt nog de huidige plicht tot het opstellen van een ruimtelijke structuurvisie zoals opgenomen in artikel 2.2 van de Wet ruimtelijke ordening. Voor de verordening vormt Artikel 4.1, eerste lid, Wro de grondslag.

Financiële consequenties

De financiering van de RES'en wordt voor een belangrijk deel voorzien door het Rijk middels het Nationaal Programma RES. Daarnaast wordt ook een financiële bijdrage verlangd van provincies, gemeenten en waterschappen.

De RES gaat onderdeel uitmaken van het nieuwe programmaplan Energietransitie, dat later dit jaar aan u wordt voorgelegd. De voorgestelde bijdrage van de provincie voor de RES regio's voor 2020 en 2021 wordt hierin opgenomen. Voor 2019 zal uit onbestede middelen binnen programma 4 een bedrag van € 600.000,- ter beschikking worden gesteld voor het opstellen van de RESsen.

Bestuurlijke dilemma's / politieke gevoeligheid

Een belangrijk onderdeel van de Regionale Energiestrategie betreft het komen tot gebieden voor windturbines en zonnevelden. Ook kan aardwarmte onderdeel uit gaan maken van de Regionale Strategie Warmte. Er zal een ruimtelijke afweging moeten worden gemaakt tussen deze grote ruimtevragers en andere belangrijke opgaven op het gebied van woningbouw, mobiliteit en de Utrechtse kernkwaliteiten. Dit leidt er onvermijdelijk toe dat er moeilijke keuzes gemaakt moeten worden.

Overwogen alternatieven

Overwogen kan worden als provincie het RES-proces primair aan de gemeenten te laten. Echter, dit zou niet in lijn zijn met de afspraken die tussen Rijk, IPO, VNG en UvW zijn gemaakt. Daarnaast zou dit voorbij gaan aan de verantwoordelijkheid die de provincie ten aanzien van de Ruimtelijke Ordening heeft. Ook dienen de keuzes die voorkomen uit de RES overeen te komen met de POVI en provinciale omgevingsverordening of, wanneer dat niet het geval is, in het provinciaal omgevingsbeleid gewaarborgd te worden. Om deze redenen stellen wij een actief betrokken rol van de provincie Utrecht voor in de RES'en.

Aanpak / uitvoering

De drie regio's starten in de tweede helft van 2019 met een iteratief proces waarbij in de drie regio's energie- en ruimte ateliers met diverse stakeholders georganiseerd worden. Doel is om te komen tot een concept bod op 1 juni 2020 en een (definitieve) RES 1.0 op 1 maart 2021. Elke regio ontwerpt daarvoor zijn eigen procesaanpak. Zie o.a. de startnotities.

Effecten op duurzaamheid

De projecten die voort zullen komen uit de RES'en dragen direct bij aan een reductie van de CO₂ uitstoot van inwoners, bedrijven en organisaties in de provincie.

Gedeputeerde Staten,

Voorzitter,

Secretaris,

Provinciale Staten van Utrecht; In vergadering bijeen op 25 september 2019;

Op het voorstel van Gedeputeerde Staten van 16 juli 2019, afdeling LFO, programma Energietransitie, nummer 81F49259;

Gelezen; Statenvoorstel Rol en inzet van de provincie Utrecht in de Regionale Energiestrategieën (RES).

Overwegende;

- Dat de provincie de ambitie heeft om in 2040 energieneutraal te zijn,
- Dat de RES'en een instrument zijn om met gemeenten en waterschappen samen te komen tot regionaal gedragen keuzes voor de opwekking van duurzame elektriciteit, de warmtetransitie in de gebouwde omgeving en de daarvoor benodigde opslag- en energie-infrastructuur,
- Dat veel aspecten van de RES de (wettelijke) taken en verantwoordelijkheden van de provincie raken,
- Dat de provincie door haar inzet en bijdrage aan het proces, het faciliteren van ruimtelijke ontwerpateliers en het faciliteren van de regionale warmtestudies een evenwichtige bijdrage aan de RES'en kan leveren, gerelateerd aan haar kerntaken op het gebied van RO,

Gelet op;

- Het feit dat de RES'en onderdeel uitmaken van het Nationaal Klimaatakkoord dat naar verwachting later dit jaar zal worden getekend, en voortkomen uit een afspraak tussen Rijk, IPO, VNG en UvW;
- Het feit dat dit de eerste fase is van het maken van de RES'en en dat Provinciale Staten op een later moment om een besluit gevraagd worden om de keuzes die gemaakt worden in de drie RES- regio's te borgen in de provinciale omgevingsvisie en -verordening.
- Het feit dat de RES proces meerdere jaren beslaat, wat als gevolg heeft dat Provinciale Staten niet alleen om besluit worden gevraagd voor een bijdrage aan de RES'en in het lopende boekjaar, maar op een later moment ook voor de jaren daarna (bij de behandeling van het programmaplan Energietransitie 2020-2023),
- Het feit dat het regionale samenwerkingsverband van de RES'en en een 'decentraal, tenzij...' aanpak goed passen binnen de nieuwe werkwijzen onder de Omgevingswet,
- Artikel 158 Provinciewet,

Besluiten:

- De startnotities van RES regio's Foodvalley en U16 vast te stellen en daarmee commitment uit te spreken om samen met gemeenten, waterschappen en maatschappelijke partners te komen tot een regionale invulling van (internationale) doelen en afspraken op het gebied van klimaat en energie.

Voorzitter,

Griffier,

1. Wettelijke grondslag

Artikel 158 Provinciewet.

De nog vast te stellen Omgevingswet zal per 2021 de wettelijke grondslag bieden voor de provinciale omgevingsvisie. In deze omgevingsvisie zullen de uitkomsten van een RES worden geborgd. Vooruitlopend op de Omgevingswet geldt nog de huidige plicht tot het opstellen van een ruimtelijke structuurvisie zoals opgenomen in artikel 2.2 van de Wet ruimtelijke ordening. Voor de verordening vormt Artikel 4.1, eerste lid, Wro de grondslag.

2. Beoogd effect

Met de voorgestelde ondersteuning en betrokkenheid voldoet de provincie aan de afspraak tussen Rijk, IPO, VNG en UvW dat de RES'en een gezamenlijke inspanning zijn van gemeenten, provincies en waterschappen. Door haar mensen en middelen in te zetten kan de provincie bijdragen aan een tijdige en hoogwaardige oplevering van de RES'en.

Met het vaststellen van de startnotities:

- geven Provinciale Staten de betrokken gremia de bestuurlijke opdracht om te komen tot respectievelijk een RES Foodvalley en een RES U16;
- bevestigen zij de deelname van de provincie in de betreffende RES;
- en spreken de intentie uit om te zijner tijd de maatregelen uit de RES te borgen in het eigen omgevingsbeleid.

3. Effecten op duurzaamheid

De projecten die voort zullen komen uit de RES'en dragen direct bij aan een reductie van de CO₂ uitstoot van inwoners, bedrijven en organisaties in de provincie.

4. Argumenten

1. *De RES'en zijn de uitwerking op regionaal niveau van (inter)nationale afspraken over klimaat en energie.*

Door de startnotities vast te stellen kunt u uw commitment uitspreken om samen met gemeenten, waterschappen en maatschappelijke partners te komen tot een regionale invulling van (inter)nationale doelen en afspraken op het gebied van klimaat en energie, zoals het akkoord van Parijs (2015).

2. *Het RES-proces, mits kwalitatief goed ingericht, draagt bij aan breed gedragen en goed afgewogen keuzes m.b.t. de energietransitie-opgave door provincie, gemeenten, waterschappen, maatschappelijke partijen en inwoners tezamen.*

De partijen vullen elkaar aan wat betreft expertise, uitvoeringscapaciteit, kennis, (wettelijke) bevoegdheden en verantwoordelijkheden. De overheden besluiten samen over de concept RES en RES 1.0. Een goede samenwerking tussen al deze verschillende partijen in een RES brengt bovendien alle kennis en belangen in de regio's samen, wat bijdraagt aan de kwaliteit van de argumenten en beschikbare informatie, wat resulteert in kwalitatief betere besluitvorming. Dat geldt in het bijzonder ook voor het betrekken van maatschappelijke partijen en burgers. De voorgestelde bijdrage van de provincie Utrecht aan de RES'en heeft als doel om te sturen op kwaliteit in het RES-proces.

3. *De provincie heeft bij uitstek een belangrijke rol te vervullen in de RES door haar (wettelijke) taken en bevoegdheden op het gebied van RO.*

Veel aspecten van de RES raken (wettelijke) taken en verantwoordelijkheden van de provincie. Enerzijds is de provincie bevoegd gezag over sommige vormen van duurzame energie-opwek, bijvoorbeeld windenergie > 5 MW. Anderzijds heeft de provincie een belangrijke taak om af te wegen waar de benodigde opwek van duurzame energie planologisch kan worden toegestaan, rekening houdend met andere grote opgaven als woningbouw, mobiliteit etc. en met oog voor Utrechtse kernkwaliteiten.

4. *De RES dient te worden geborgd in het omgevingsbeleid van de provincie, waardoor actieve betrokkenheid van de provincie bij de RES raadzaam is.*

De finale besluitvorming over zowel de POVI/omgevingsverordening als de RES ligt bij u; het is dan ook raadzaam deze twee trajecten tijdig op elkaar af te stemmen.

5. *Door deel te nemen aan de RES'en binnen de provinciegrens doet de provincie Utrecht recht aan de afspraak tussen Rijk, IPO, VNG en UvW om samen met gemeenten en waterschappen een meerjarige programmatische nationale aanpak met landsdekkende Regionale Energiestrategieën (RES) uit te werken.*

Met de voorgestelde ondersteuning en betrokkenheid voldoet de provincie aan de afspraak dat de RES'en een gezamenlijke inspanning zijn van gemeenten, provincies en waterschappen én pakt zij een rol die past bij haar (wettelijke) taken en bevoegdheden op het gebied van RO.

6. *De provincie Utrecht heeft als doelstelling om in 2040 energieneutraal te zijn.*

De projecten die voortkomen uit de RES'en dragen hier direct aan bij.

5. Kanttekeningen

De besluitvorming over de RES ligt bij de deelnemende gemeenten, waterschappen en provincie. In de RES U16 betreffen dit maar liefst 21 overheden. Concreet betekent dit dat niet alleen u als Provinciale Staten u moet kunnen vinden in de startnotitie, concept RES en RES 1.0; maar dat deze producten ook door alle betrokken gemeenteraden en AB's dienen te worden geaccordeerd. Het resultaat kan een breed gedragen regionaal plan zijn, maar het proces is dus niet zonder risico's en uitdaging.

6. Financiën

De RES gaat onderdeel uitmaken van het nieuwe programmaplan Energietransitie, dat later dit jaar aan u wordt voorgelegd. De voorgestelde bijdrage van de provincie voor de RES regio's voor 2020 en 2021 wordt hierin opgenomen.

7. Realisatie

De drie regio's starten in de tweede helft van 2019 met een iteratief proces waarbij in de drie regio's energie- en ruimte ateliers met diverse stakeholders georganiseerd worden. Doel is om te komen tot een concept bod op 1 juni 2020 en een (definitieve) RES 1.0 op 1 maart 2021. Elke regio ontwerpt daarvoor zijn eigen procesaanpak. Zie o.a. de startnotities.

8. Juridisch

Het instellen van de RES is geen formeel besluit, er is namelijk geen aanwijzing van een minister en er is geen wettelijke grondslag voor de RES-regio's. Dit betekent echter niet dat de RES niet van belang is. De regionale inzet die uit de RES'en volgt wordt vastgelegd in de gemeentelijke en provinciale omgevingsvisies en bijbehorende verordeningen. Daarmee worden de afspraken uit de RES ruimtelijk geborgd. Het Klimaatakkoord is niet vrijblijvend en met het ruimtelijk juridisch instrumentarium is de uitvoer van projecten die bijdragen tot het behalen van de doelstellingen uit dat akkoord afdwingbaar.

9. Europa

Er is niet gebleken dat er Europeesrechtelijke risico's zijn.

10. Communicatie

Vanuit de kernteams rond de drie regio's wordt communicatie verzorgd.

11. Bijlagen

- 1) Startnotitie RES regio Foodvalley
- 2) Startnotitie RES regio U16

Artikelsgewijze toelichting

Niet van toepassing.